

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
Helyben: Negyedévre 9 korona
Egészévre 12 „
Vidékire: Negyedévre 5 „
Egészévre 20 „

Felolós szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
Uászló József.

== Egyeszed szám ára 4 fillér. ==
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275.

Válságos órákban.

— jun. 19.

Tények jellemezzék a nehéz helyzetet, ne érzelmek.

Az érzelmeknek egyelőre hallgatniok kell, ha különben még oly jogosultak is. Ők voltaképpen csak annak tükörképe, hogy a helyzet miként mutatkozik egyes személyekben s miként hat rájuk; már pedig ilyen komoly időben a személyeknek mindnek az ügy szolgálatába, az ország érdekeinek szolgálatába kell lépniök.

Nos, a döntő tény, melyet nem lehet elvitatni, abban áll, hogy Széll politikája már akkor megbukott, mikor ő maga még folyton a kormányruznál állt.

Az ő politikája megbukott abban a pillanatban, midőn a katonai javaslatokkal az obstrukció ismét felütötte a fejét, ami tudvalevőleg már tavaly ősszel történt. Ez annak bizonyítéka volt, hogy az ellenzék nem tudta méltányolni annak értékét, hogy a parlamenti helyzet

ujjálakítására vonatkozólag vele tárgyaltak; bizonyítéka volt annak, hogy az ellenzék félreismerte teladatát és oda jutott, hogy a többség jogait arrogálta, ami nem más, mint a többség jogainak konfiskálása.

Ezzel léket kapott a parlamentárizmus és miután az ellenzék nem találta meg az utat a visszatérésre, a helyzet hasonló lett ahhoz, mint mikor Széll Kálmán előde ugyanazon nehézség előtt állt, csak hogy most annyival aggasztóbb volt a helyzet, minthogy a többség nemcsak számban erősödött meg, hanem tiszta választásokból is került ki.

A parlamentáris elv megtagadása tehát az ellenzék részéről most annál szembeszökőbb; minden szépítő ürügy nélkül szűkölködik az ellenzék.

Akkor is egyideig a passzív ellenállást gyakorolta Bánffy báró, de mit sem használt. Széll Kálmán nagylelkűen és óvatosan fogott a kibontakozáshoz és szintén a pasz-

ziv ellenállásba kellett jutnia. — Hogy most sem használt semmit. mutatja Széll Kálmán lemondása.

És most egy különös színjátékot látunk. Az ellenzék, a nyílt és a Széll ellen alattomban dolgozó, siránkozó vénasszonyok seregéből áll, kik nem győzik eléggé bizonyítani bánatukat a távozó férfi felett s nem képesek eléggé magasztalni személyes erényeit s politikája előnyeit. Ha politikája már előbb megbukott, mialatt e politika hordozója még működött, politikája, úgy tetszik, tovább akar működni, miután hordozója megbukott. Fordulatot jelentsen ez az ellenzéknel, megterést?

Gyakran halljuk, hogy a fiatal emberek valamely fenyegető veszedelem hatása alatt hirtelen megöszültek és rendkívül öreg külszint kaptak. Az ellenzék is így járt. Széll Kálmán lemondásának napja teljesen megváltoztatta őt, vakmerőségét és dacosságát, úgy látszik, meghajlította.

Az anyaföld.

Lomhán, nagy szuszogással lihegett a kis kőlyök-lokomotív a hegyek között. Szinte érezni lehetett a nagy zakatolásából, hogy mennyire igyekezik a cél, a fővonal állomása felé. Szerte sápadt, lomha erdők kísérték, melyek mögül szürkén terjengett elő a reggeli köd. Az erdők háta megett magas, felhőbe vesző hegyek emelték magasra fehérülő fejüket.

A vonaton kevesen utaztunk. — Egyik kis állomáson beszállott egy szomorú öreg asszony s egy fiatal, szőke, vézna kis leány.

Egy öreg székely cseléd kísérte őket nagy némán elbucsuztak, semmi hangos szó nem kísérte a bucsut.

Mikor a vonat tovább indult, a két nő, az öreg s a fiatal odaálltak az ablakhoz s néma szomorúsággal nézték az utóljára látott édes anya föld sápadó arcát.

Utóljára látták, ez a néma bucsu azt mondta.

Azután mentünk ki, ki az erdélyi hegyek közül, el-el maradt az ősi bércék koronája — s messziről magas gyárké-

mények füstje jelentette, hogy a város, a fővonal felé közeledünk.

A pályaház előtt nagy, idegen embertömeg hullámozott. A két nő összehúzódva, idegenül tekintettek körül az ismeretlenbe. Az első lépésük volt ki, az anyaföld öléről, a durva, nagy világba.

A hatalmas gőz-bivaly sivitott robogva vágattunk előre, ki, Magyarország felé. Mi a vasuti utazás a nagyvilág gyermekének. Megszokta, semmi. Elme-gyünk egymás mellett, mi utitársak, mi, a nagyvilág emberei.

De az anyaföldről most kitzasztotakat néz! Ez forgó változó élet küzdelméből, melyben anyagi részük lesz, most veszik az első leckét.

Nincs egy emberi lény, kinek nézése rokonérzést dobantana meg szívében, nincs, kihez szólhatnának, lelkük fájdalmára csak a kocsik vad zakatolása felel. Hová mennek?

Ki a nagyvilágba, a fővárosba. Az anyaföld nem ad több kenyeret, ő is szegény. Elküldi gyermekeit:

— Kolduljatok véres verejtékkel keresetek kenyeret!

Az étköző kocsiban vidáman beszélgettek, egy-egy kocsiban nyugodtan aludt egy-egy nyugodt jövőjü utas, az öreg

asszony s a fiatal leány pedig ismét ott állott az ablakban, fejüket a homályosodó üveg táblához szorítva.

Az Alföld szürke homálya öleltelassan körül az egész vidéket. A meddig a szem ellátott, a végtelen szomorúság te-küdt le a síkságra. Sehoh semmi biztató fény nem csillant elő, legfeljebb pásztortűz kóbor fénye pislákoló bántó szomorúsággal.

A folyosókon mind többen és többen áldogáltak. Hangos, semmit mondó, rendes beszélgetés folyt. Az egyik ember a családi dolgairól beszélt, a másik üzletéről. Ugy, ahogy szoktak beszélgetni azok, kik megszokták a gondot, a bajt az örömet egyszerűséget fogadni.

Az a fehér haju asszony, az a szőke leánygyermek kivel, miről beszélt volna? Mondták volna.

— Földönfutó koldusok vagyunk! A ma nem a miénk volt, a jövőt nem nem ismerjük

Mondta volna az öreg:
— Nem bírok már semmit, Mi vár reám?

Mondta volna a leány:
— Fiatal vagyok, nem ismerem az életet. Nincs senkim, Mi vár reám?

Legolcsóbb bevásárlási forrás vasárunkban

Nánássy Lajos elsőrendű vasüzlete Kereskedelmi Iparkamara épület, a hol rudvasak, fekete és horganyozott I. a) Nádasdi fedéllemezek, acél dobsínek, angol és Krausz-féle impregnált gépszíjjak, gummilemezek, vízszintető-üvegek, olaszkenyer, csepü, rétegfém a legolcsóbb árban kaphatók. — Az összes vasáru, konyhafelszerelési cikkek elősmert régi jóhírnevü, nagy raktára. (Alapított 1882.) — Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Fiatalnak elég fiatal volt az ellenzék, zöld volt és tapasztalatlan. Ha változása nem külső, ha valóban az öregkor érettsége és bölcsesség vett nála szállást, akkor a legnehezebbet még el lehet háritani, akkor tovább is amaz alapelvek szerint lehet kormányozni, melyek Széll Kálmán magasztos vezéresillagai voltak; de ha elégius érzését ismét elveszti az ellenzék, ha minden csak első és mulékony változás volt, akkor, mint ez elég sokszor megjósoltuk, izgalmas és szomorú napok elé megy Magyarország.

Politikai szöbeszéd.

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, június 19.

A politikai helyzetről és Tisza kabinetalakításáról különböző hírek vannak elterjedve.

Tény az, hogy az egész politikai világ lázas izgalomban lesi a fejleményeket.

A híreket a következőkben regisztráljuk:

Tisza István gróf, Wekerle Sándornak ajánlotta fel a pénzügyminiszteri tárcát, Wekerle azonban ezt nem fogadta el. Hieronymi Károly a kereskedelmi és Berzeviczy Albert a kultusztárcát elfogadták.

Az igazságügyi tárcára Szivák Imrét kérte fel Tisza, a ki ma délelőtt kereste fel a budapesti ügyvédi kamara elnökét lakásán.

Hír szerint Szivák a jelöltséget elfogadta.

S a robogó vonat zakatolása, mintha zugva ordította volna vissza:

— Semmisen a tietek. Semmiték sincs. Elpusztulástok a jövő képe. Erő kell a világi harchoz, Meljiteknek van!

A főváros felé közeledtünk. A sötét vidék mélyéből, mint valami izzó pokol világított elő a milliárdnyi szemű város. Felette a villám és gáz világításában sötétlen terjengett a füstös köd, mintha az égő város hamuja világított volna elő. Egy rettenetes Babilon képe látszott, mely nyitott szájjal várja a beléje rohanókat.

A vasut mennydörögve vágatott át a váltókon, szembejövő mozdonyok rohantak el mellettünk, vörös tüzszemekkel belemerevedve a sötét leszálló őszi éjszakába.

Mintha egyszerre érezte volna az ember, hogy megragadta az a nagy kerék, mely felkapja a gyengét s mint vihar a falevelet, hajtja dobálja ide-oda.

Már alattunk volt az egész főváros, utcáin látszott a mozgó emberáradat, kocsi s villamosok vágattak előre.

Az öreg asszony s fiatal leánya remegve, megrendülve néztek a szemeknek rettenetes fényre s mikor a gőzmozdony élesen sivitva jelezte, hogy érkezőnk, — egymásra borultak s halkán mondani kezdték: Mi atyánk Isten, ki a mennyekben vagy...

A szabadelvűpárt hangulatát jól ismerő politikus, a kivel budapesti tudósítónk ma hosszabban beszélgetett. A kabinetalakítás nehézségének főokául azt mondja, hogy a követendő cél most az *obstrukció megtörése*. Lehetetlenség — úgy mond — tovább tűrni, hogy a parlamenti kisebbség mindenkor erőszakkal állhassa utját a parlamenti többség érvényesülésének. Tisza István nem akar erőszakot alkalmazni, de szembe akar szállani az ellenzék erőszakoskodásával. A katonai javaslatokat elfogadta az egész szabadelvűpárt és az ellenzékkel való harcban az egész szabadelvűpártra akar támaszkodni.

Tisza egyenessége, józan érvelése már is nagy hatással van mindazokra, a kikkel Bécsből való hazatérése óta beszélni alkalmuk volt. És habár most még vannak nehézségei, kétségtelen, hogy sikerülni fog a kedélyeket megnyugtató és ma este, legkésőbb holnap este megalakítja a kabinetet.

Az ellenzéki pártok közül csupán a néppárt és az Ugron-párt nézik ellenséges szemmel vállalkozását. A függetlenségi párt várakozó álláspontra helyezkedett és megvárja Tisza programbeszédét, illetve kabinetjének megalakítását.

A sok szöbeszéd között nem érdektelen annak regisztrálása is, mely a volt nemzetipártiak között van elterjedve. E szöbeszéd szerint Wekerle Sándornak O felségéhez való meghívása oly hirtelen történt, hogy Tiszának nem volt alkalmuk Wekerlével tanácskozni, mielőtt Wekerlét a király kihallgatáson fogadta. Így történt aztán, hogy mikor Wekerle és Tisza már s királyi kihallgatás után találkoztak: programjuk nem fedte egymást s Wekerle nem volt hajlandó a pénzügyminiszteri tárcát elvállalni. E szöbeszéd szerint, — ha Tiszának nehézségeket okozna a kabinet-alakítás, az esetben a felség Wekerlét bizná meg a kabinet alakításával, mely esetben a volt nemzeti pártiak is változatlanul támogatnák a szabadelvűpárt új vezérét.

A kora délutáni órákban híre járt, hogy Tisza István holnap estig okvetlenül megalakítja a kormányt s már szombaton bemutatja a listát Ő felségének.

Tisza István gróf.

jun. 19.

Az országos érdeklődés középpontja természetesen Tisza István gróf. A sajtó s a közönség egyaránt vele foglalkozik.

A legellentétebb hírek kerülnek róla forgalomba. Magát a kormányalakítás elmunkálatát is, melyről előzetesen még a teljesen beavatott források sem tudnak határozott hírt adni, a legkülönbözőbb találgatásokkal és híresztelésekkel veszi körül a bizonytalanságban tapogatózó érdeklődés.

Az egyik híresztelés szerint már minden rendben van: Tisza István gróf megalakította minisztériumát és holnap utazik Bécsbe, hogy a felségnek a kormány tagjait kinevezésre előterjessze.

A másik forrás híradása ezzel elöntében Tisza István gróf vállalkozásának teljes kudarcáról szól. E szerint Tisza Istvánnak nem sikerült a kabinetet megalakítania s szombaton ezt be is jelenti a királynak.

Magától értetődik, hogy mind a két híradás csupán kombináción alapszik.

Erdekesebb az ilyen homályos találgatásoknál, ha Tisza István gróf legutóbbi szerepléseiről emlékezünk meg.

Tisza István gróf legutóbbi politikai szereplése a katonai javaslatokkal függ össze, a melyeket Tisza az ellenzékkel szemben állhatatosan védett. Az obstrukció alatt nagy beszédet tartott, melyben a nagybatalmi állást hangoztatva igyekezett bebizonyítani az ujonclétszám emelésének szükséges voltát.

Kevéssel az ex-lex beköszöntése előtt nyílt levelet intézett választókerületének, Ugrának választóihoz. Ebben a legkiméletlenebb hangon itéli el az ellenzék eljárását. Az ellenzék — ugymond — lejtőre jutott, s most nem tud visszateretni. Az ellenzék tette felelőssé mindazon bajokért, a melyek az ex-lex miatt az országot érik.

Nevezetes szereplése volt, a mikor Biharmegye közgyűlésén beszédet tartott az obstrukció ellen. Így kezdte:

— Tekintetes közgyűlés! Én a katonai javaslatokat helyeseknek, az ország érdekében szükségeseknek és mentől előbb megvalósítandóknak tartom.

Majd így folytatta:

Az, hogy ez a monarchia erős és hatalmas legyen, hogy ennek olyan hadereje legyen, amely bármelyik más európai hatalom haderejével mérkőzhessék, az ebben a monarchiában két tényezőnek mindenek felett eminens érdeke: a trónnak és a magyar nemzetnek. Minden más alkateleme a monarchiának kereshet magának vigasztalást nagy kalamitás, nagy vereség esetére; csakis ez a két tényező az, amelynek minden körülmények között csakis saját erejében szabad bizni, és nem áll az, hogy a hadsereget mindég megverték; hadseregünknek vannak fényes és dicsőséges lapjai, de ha valaki azt mondja, hogy mindig megverték, az egy okkal több arra, hogy megerősítéséhez hozzájáruljon.

Utóljára pedig akkor került a neve ismét felszínre, a mikor a szabadelvűpártban a Feilitzsch-ügy okozott kavargást. Feilitzsch a passzív rezisztenciával szemben kompromisszum-javaslatot ajánlott. Ezt a volt nemzeti párt helytelenítette és pártértekezlet összehívását tartotta szükségesnek. A régi szabadelvűek ezt ellenezték. Az ellenzék közé tartozott Tisza István gróf is, a ki kijelentette, hogy a pártértekezletnek még most előre nem látható következményei lehetnének. E miatt azt suttogták, hogy Tisza István ki fog lépni a szabadelvűpártból, de ezt maga Tisza megcáfolta. A cáfolatban azonban sejtetni engedte, hogy nem ért egyet a passzív rezisztenciával.

Már akkor emlegették beavatott politikai körökben, hogy kormányválság

Balkányi Antal

fényképészeti
műterme...
PIAC-U. 81.

o o o **Specialista** o o o
gyermek felvételekben,

esetén Tisza István gróf kap megbízást a királytól.

Ez ime most bekövetkezett.

Az egész ország feszült figyelemmel várja: mi fog történni?

KÖZIGAZGATÁS.

A jog- és pénzügyi bizottság ülése.

A jog- és pénzügyi bizottság Vecsey Imre főjegyző elnöklete alatt tegnap délután 4 órától esti 7 óráig ülést tartott. A bizottság elnöke Vargha Károly jegyző volt, jelen voltak még Márton Imre, dr. Fehér Ferenc, dr. Nagy Lajos, ifj. Schvare Vilmos, dr. Kenézy Gyula, Török Gábor és Ábrahám László a bizottság tagjai.

A bizottság a tárgysorozat 32 tárgyából 18-at tárgyalta le, mely után ülését ma délutánra halasztotta.

Legkiemelkedőbb a tegnapi ülés határozataiból, hogy a bizottság Deák Ferenc 100 éves születése napja emlékének a tanács javaslata szerint való megünnepeletét elhatározta és hogy városunkban a hazai ásványvizek és szikviz megadóztatására vonatkozó tanácsi javaslatot elejtette.

A részletes tárgyalás ez volt:

Kertségek szabályzata, Meszena alap.

A kertségek egységes szabályzata ellen a hatvan-utcai és a csapó-utcai kertségek a tanács javaslataira külön észrevételeket tettek. Ezek azonban épen az egység miatt külön számba nem vehetők s így a bizottság a tanács javaslatát ajánlja a közgyűlésnek.

A Meszena alap jövedelmének hová fordítása tárgyában Márton Imre javaslataira elhatározták, hogy abból 8160 koronát mint alapítványi tőkét az alapító akaratának megfelelően kezelnek, vagy is kamatát külföldi iparos és városunkban tanulmányozásra időző s segélyezésre szorult iparos segédek támogatására használnak fel. Azonban az alapítvány időközben 72.000 koronára felszaporodott löbbi összegét kezdő iparosok segélyezésére és egy 40.000 korona értékben építendő ipartanonciskola felépítésére — mint a hagyományozó célzata szerint hasonló célra — javallják fordítani.

A szik- és ásványvíz adó.

A tanács a város jövedelmének szaporítása céljából — más városokhoz hasonlóan — a szik- és ásványvíz megadóztatását javallja.

Többek, de főleg Márton Imre és dr. Fehér Ferenc felszólalására a javaslatot elvetik.

Dr. Fehér Ferenc különösbb óhajára ellenben azt javallják a közgyűlésnek, hogy a külföldi ásványvizek, likőrök és pezsgők adóztatásának meg a városi jövedelem szaporítására.

A javaslatot elfogadták.

Az erdőmester napidijátalánya.

A főszámvevő erdőmesteri napidijátalányának kérelmére jelenti, — hogy számításai szerint az évi napidijátalány átlag, mit az erdőmester felszámítani szokott, mintegy 580 korona. De ez több is lehet a kiküldetések szaporodásához menten.

A tanács 600 korona évi általányt javall, ellenben a bizottság 800 korona évi általány engedélyezését terjeszti a közgyűlés elé.

A korcsmázás megrendszabályozása

Végh Gyula, a rendőri bűnügyi osztály vezetője az ismételt korcsmai botrányok miatt azok megrendszabályozását javasolja.

Tekintettel arra, hogy ez a főkapitány jogköre, a bizottság az ügyet sürgős javaslatlételre a főkapitánynak adja ki.

Kövezetvám elengedése.

A guti, mácsi és hegyesi birtokosok azt kérik, hogy városbajóvetelükkor nekik a kövezetvám fizetése elengedtesse.

A bizottság a kövezetvám fizetésének elengedését nemcsak nekik, de mindazonkál is javasolja, kiknek — bár a városban laknak — a város határában fekvő birtokuk van.

Az adóhivatalok állandósítása.

A városi adóhivatali tisztek hivatalaik állandósítását kérik.

A bizottság a kérelem tárgyalásainak elhalasztását javallja, mindaddig, míg a szervező bizottság munkálatait végleg befejezi.

Átiratok.

Csanádmegye az iránt kérelmez az országgyűléshez, hogy a közgazdasági előadóknak adassék meg a szavazati jog a közigazgatási bizottságban. A bizottság nem járul hozzá.

Pozsonymegye átiratában törvényhozásilag szabályozni kívánja, hogy az üzletek könyvitele és a cégek felirata magyar nyelvű legyen.

Fehér Ferenc dr. felszólalására a bizottság még azzal is megtoldja, hogy a képviselőházhoz intézett hasonló feliratban a közgyűlést még azt is kérje, hogy a nem magyar nyelven vezetett üzleti könyvek a törvény előtt ne bírnak bizonyító erővel.

Kassa a 30 koronán alóli zálogtárgyak illetékmentességét, Sárosmegye pedig az utadó leszállítását kéri a törvényhozástól. A bizottság a törvényhozáshoz hasonló felirat intézését határoza el.

Kegydijak. Kérvények.

Somogyi József kegydíjat kér, Megyesi Józsefné pedig havi 10 korona kegydíjának 30 koronára való emelését, A bizottság elveti a kérelmeket. Ellenben Peeze István hortobágyi csikósnak, ki a várost 40 évig szolgálta, évi 240 korona kegydíjat javall.

Az iparos ifjak a Meszena alapból 25,000 korona segélyt kérnek szállójuk és kórházuk felépítésére.

Kiadják véleményezésül a mérnöki hivatalnak.

Deák Ferenc 100 éves születésnapja.

Deák Ferencnek — ez év október hónap 17 ikén lesz születése 100 ik évfordulója. A bizottság dr. Nagy Lajos felszólalására elhatározta, hogy megbizsa a tanácsot, hogy az októberi közgyűlés keretébe illessze be Deák jegyzőkönyvi emlékének megörökítését s gondoskodjék a közgyűlésen tartandó emlékbeszéd megtartásáról.

A tárgyalást a bizottság ma folytatja.

× **Bizottsági ülés.** A város szervezeti szabályrendeletének módosítására kiküldött bizottság hétfőn d. u. 4 órakor Puky Gyula főispán elnöklete alatt a városháza nagy tanácstermében ülést tart. A bizottság az ülésen a szervezeti szabályzat előzetes megbeszélésével fog csupán foglalkozni.

EGYHAZ és ISKOLA.

Vizsgálatok. Tegnap tartotta a városi Zenede nyilvános zenetörténeti és gordonka tanszakának vizsgáját, amelyen a növendékek nagy előhaladásukról, Drumán János és Füredi Samu tanárok pedig ügybuzgóságukról tettek fényes bizonyosságot. A zenetörténeti tanszak növendékei közül Podolsky Margit, Eggman Irén és Békésy Anna, a gordonka tanszak növendékei közül pedig Márton Kálmán, Bay Imre, Hajdu Gyula és különösen Patterman Ida váltak ki.

Az *Abelesz-féle* polgári és elemi leányiskolában az évről vizsgálatok e hó 21, 22 és 23-ik napjain tartatnak meg, amelyekre a szülőket és tanügybárákat szívesen látja az igazgatóság.

A pincér-fiúk évről vizsgálat. A debreceni vendéglősök szakirányú pincériskolájának felügyelő bizottsága most adta ki a meghívót az iskola első évről vizsgálatára, mely az iskolai helyiségben a Csapó-utcán e hónap 20-án szombaton d. u. 3 órakor lesz.

Országos cipész kiállítás.

— június 19.

A debreceni országos cipészkiállítás 1903. aug. 15 től szept. 5 ig lesz nyitva.

A m. kir. technológiai iparmúzeum által kiállítandó gépeket naponta kétszer hozzák felvilágosító magyarázatok kíséretében üzembe, u. m. d. e. 10—12 óráig és d. u. 4—6 óráig.

A kiállított tárgyakat az eddigi határozattól eltérőleg a vidéki kisebb városok cipészei érdekeinek védelme szempontjából 4 csoportba osztva bírálják meg, u. m.

I. csoport; budapesti cipészek kiállítása;

II. csoport: törvényhatósági (szab. kir.) és rendezett tanácsu városok kiállítása;

III. csoport: nagy és kis községek kiállítása;

IV. csoport: szövetkezetek kiállítása.

Kitüntetések: Az I., II., III. alatti csoportnál 1 arany, 5 ezüst, 10 bronzérem, 10 elismerő oklevél. A IV-ik csoportnál 1 arany és megfelelő számú ezüstérem.

Belépti jegy 20 fillér.

Kongresszusi tagok aug. 15. és 16., vagyis a kongresszus napjain a kiállítást belépti jegy nélkül látogathatják. Minden kiállító és egy alkalmazottja a kiállítás egész tartamára névre szóló szabadjegyet kapnak.

Az ország különböző részeiből csoportonként jövő szakmabeli iparosok és alkalmazottaik a kiállítás egyszeri látogatására szabadjegyet kapnak. A szakmabeli szaktanítók a kiállítás egész idejére szabadjegyet nyernek.

A kiállítási felhívásokat az egész országba szétküldték, felhívták a hazai cipőkereskedőket a kiállítás megtekintésére, hogy a hazai tömegtermeléssel megismerkedve jövőben a hazai cipész ipari készítmények raktáron tartására nagyobb súlyt helyezzenek; a hazai kamarákat, ipartestületeket felkérték hogy a cipész iparosokat a kiállításon való minél nagyobb részvételre buzdítsák. Körlevelet intéztek a számottevő társadalmi állású hazai fogyasztó közönséghez, hogy megszokott cipészeiknél megrendelést eszközöljenek és megrendelt cipőiknek a kiállításon való kiállítását engedélyezzék, hogy ez által a legszegényebb iparosnak

is módja legyen a kiállításon való részvételre és ne kelljen tartania készítményei visszamaradásától. Felhívták a hazai iparos tanonciskolai igazgatóságokat, a vándor szaktanfolyamok tanítóit és vezetőit, hogy rajz gyűjteményeiket a kiállításon kiállítsák.

Ezekből látható, hogy a debreceni cipész kiállítás szép sikerekre számíthat és ha a hazai cipész iparosság vállvetve egyetért a kiállítás sikere érdekében és minél nagyobb számban vesz részt a kiállításon, akkor az országos cipész kiállításra mind a vezetők, mind a hazai cipészek méltán büszkék lehetnek.

H I R E K.

N a p l ó.

Iparmuseum nyitva minden vasárnap ünnepe-
napon d. e 9—12-ig.
Július hó 22. és 23-án reggel 9 órakor város
földek bérletének árverése a városháza
kistanácstermében.

Debreceni séták.

A cégtáblák magyarsága.

Különös idöket élünk. A magyar politikuskok elmehetnének a szerb politikuskokhoz leckét venni, hogyan lehet a legváltóságosabb pillanatban is megfékezni a szenvedélyeket és alárendelni még az elveket is a nemzet békés fejlődésének: némely debreceniek pedig példát vehetnének a Kraxelhuberektől a magyarosodásban.

Pozsony városa, amelyet nem annyira azért neveznek Bécs külvárosának, mert lakói németül beszélnek, hanem inkább azért, mert eddig a német szellem dühöngött benne, legközelebb közgyűlésében mondta ki kívánatosnak, hogy az üzletek ajtóit felett magyar feliratu cégtáblák díszeljenek. A nemzeti szellem e fellobbanása nem is maradt szalmaláng, mert a pozsonyi pénzügyigazgatóság azonnal utasította a dohánytözsde tulajdonosokat, hogy magyar feliratu táblákat függeszzenek ki.

A nemzeti szellem ezen győzelme feletti örömeinket azonban az aggodalom ürömeseppje teszi keserűvé. Hátha bebölklik hozzánk valami német-sógor és megtalálja táviratozni Pozsonyba, hogy micsoda felesleges dolog a magyarosodás, mikor Debrecenben, még jó nevű kávéházak homlokzatán is német felírás magyarázza néhány vigéc kedvéért, hogy ott — láthatja az ebszeme — nem csizmadia műhely van. Ha pedig a német-sógor egy kicsit széttekint a városban és meglátja a cégtáblákon éktelenkedő nagy számú német nevet, bizonynyal megírja valamelyik cájtungnak, hogy Debrecen tulajdonképpen német város, a hol magyarok csupán a jogászok és a talyigások.

Szinte örvendhetünk, hogy ha az ide vetődő sógor nem tud magyarul és nem látja meg a cégtáblákon a helyesírási hibákat és a sok gerinanizmust. — Két hét alatt bizonyára százával érkezének a vörös sas rendek Debrecenbe, a melyekkel Vilmos császár kitüntetné azokat, akiknek jóvoltából olyan szépen halad előre a némelesítés a magyarság főfészkében.

Valóban érthetetlen, hogy ha a kereskedők nem tudják maguk a kellő magyarsággal megszerkeszteni cég és

más tábláik feliratait, miért nem fordulnak valamelyik tanárhoz, vagy íróhoz, akik bizonyára örömmel szerkesztik meg számukra a helyes feliratokat. De érthetetlennek tartjuk azt is, hogy ha valaki magyar embernek érzi magát, hogyan tűrheti meg azt a nevet, amely valóságos Kain-bélyeg ránézve, mert egy ellenséges érzelmű nemzet tagja gyanánt tűnteti fel.

A mi a debreceni cégtáblák magyarságát illeti, azok bizony csekély kivétellel épp oly gyalázatosan magyartalanok, mint akármely szász vagy tót vagy oláh fészkek kényszeredett magyar céghirdetői.

Ez pedig azért van így, mert ősi átkunk a nemzeti közömbösség, különösen irodalmi, nyelvi dolgokban, a mihez nincs érzékünk. A silány magyarságu sajtó is sokat árt és ront rossz példájával.

Joghallgatók-köre.

Hirt adtunk már arról, hogy a Joghallgatók köre javára rendezett jogász júniális, jöllehet 100 koronánál több volt a kiadás, 207 koronát jövedelmezett a szép célra.

Ez azt bizonyítja, hogy a multság fényesen sikerült. De még inkább bizonyítja azt, hogy a Joghallgatók körének eszméje mily lelkes és buzgó társadalmi tevékenységre serkenti a jogász ifjúságot.

Amióta a Joghallgatók-körének terve felmerült, azóta a szerteszelede, nyomtalanul éldégelt jogászság tettvágya fellobbant lelkesedés, munkakedv szállta meg az ifjúságot, mely egyre-másra aratta diadalait és részt vett a társasélet minden nevezetes mozgalmában.

Ott láttuk a jogász ifjúságot a székelly bazár, a műtárlat, a nőegyleti multság, az Eötvös-féle felolvasás, a színházi két műkedvelő est s legutóbb a júniális rendezése körül s az itt betöltött vezérszerep állandóan babérokat szerzett az ifjúságnak.

Már ezek az eredmények is jogosulttá, sőt szükségessé teszik a Joghallgatók-köre megalakítását.

Az a terv különben is nagyon üdvös és helyes, hogy a joghallgatók és a teológusok külön kört alakítsanak. Nem jó, ha a két fakultus ifjúsága egymás érvényesülését gátolja. Kell, hogy közös, általános nemzeti célok elérésénél karöltve járjanak s egyet értsenek, de más-különben a közös társas kör nem az ifjúság egyetértésére, hanem inkább szétforgácsolására vezetne.

En nagyon szívesen látom a jogász fiatalok buzgólkodását és jót várok ettől a mozgalomtól. — A főiskola joghallgatóinak sok kivívni való céljuk van, — törekedjenek azok elérésére. A társadalomban is jobban érvényesülnek, mihelyt saját körük van. Nem töltik majd az időt meghasonlásban, szétszakadva, kávéházakban, utcán, vendéglőben, hanem a maguk szép céljai érdekében tüzes kedvvel, duzzadó önérettel egybefornak, munkálkodnak, sikereket, diadalokat iparkodnak kivívni.

A debreceni társas élet is hasznát fogja látni a Joghallgatók körének, mely — remélem — állandó forrása, indítója lesz minden szépnek és jónak, a mi a főiskolai ifjúság becsületére válik.

* **A műpártoló egyesület gyűlése.** A műpártoló egyesület e hónap 22-én d. u. 6 órakor Dr. Csikos Sándor elnöklete alatt a városháza kistermében gyűlést tart. A gyűlésen folyó ügyeket intéznek el.

* **Idegen nyelvű cég feliratok.** Pozsony város törvényhatósága feliratot intéz a kormányhoz, olyan törvény meghozatalát kérve, a mely szerint azok az üzlet tulajdonosok, akik a felirataikon, a magyar nyelven kívül, idegen nyelvet is használnak, fizessenek tiz százalék pótlólagos adót. Pozsony városa fölkérte a társ-törvényhatóságokat, hogy ezt a feliratát pártolják az országgyűlésnél. A székesfőváros tanácsa, — mint tudósítónk jelenti — tegnap délelőtt foglalkozott a felirattal s azt javasolja a legközelebbi közgyűlés előtt, hogy térjen napirendre fölötte, mert ez nem alkalmas mód a magyar nyelv védelmére.

Ime újabb bizonyítéka annak, a mit mi állandóan hangoztatunk, hogy Budapest fővárosát halvérü, nemzeti érzés nélkül szükölködő idegen szellemü emberek kormányozzák és a fővárosnak nincs érzéke a magyar nemzeti érdekek iránt. Ez a tanácsi javaslat hozzá még amily jámbor és ostoba, épp olyan hazug is. Valóságos struc-okoskodás, melyre ezer példa cáfol rá. A többi közt a rokon nevü Bukarest román fővárosban fényesen bevált az idegen cég-feliratok megadóztatása. Még pedig annyira bevált, hogy egy fillér adót se vesznek be ezen a címen, mert a nemzeti önérettü bukaresti kereskedők — csak román bolifeliratokat használnak.

* **Uj gyakorlótér.** A 39-ik gyalogezred parancsnoksága átiratot intézett a rendőrséghez, melyben tudatja, hogy az ugynevezett Szabadföldön is fog ezután gyakorlatokat végeztetni. Így már ma is nagyobb szabásu éjjeli gyakorlatot fognak tartani.

* **Tizenkét millió arany szerb célokra.** Most, mikor már a Szerbiában történt királygyilkosság s az azt követő királyválasztás által felköltött érdeklődés csitulapulóban van, nem lesz érdektelen egy pár olyan részletről is fellebenteni a leplet, amely valószínűleg szoros kapcsolatban van az összeesküvéssel. Így e hó 4-én Párisból kétszáz zacskó arany s 6-án Pétervárról 135 zacskó aranyat szállítottak a magyar postavonalon át Zimonyba s onnan Belgrádba. Andrievics és társa cég címére. A külföldről érkező aranyakkal együtt megbízás is érkezett a magy. kir. posta- és táviratigazgatósághoz, hogy a nagy értéket képviselő zacskók elszállítását különös nagy vigyázattal intézzék el. A pénzzel tényleg két fővárosi postahivatalnokot küldtek Belgrádba. Ha ehez hozzáteszszük még, hogy a királygyilkosság azután, azaz e hó 10-én történt, lehet a két dolog között kapcsolatot találni. Megerősíti mindezeket az a tény, hogy a zavarok dacára a szerb állampénztár a gyilkosság után szinte tul pénzbőségben leledzett s 15-én kifizették a tisztek zsoldját, az államhivatalnokok járandóságát, sőt az államadóság törlesztési tételét is kiegyenlítették.

* **Halálozások.** Tegnap számunkban közölt kimutatásunk óta a következők haltak el városunkban! Ágoston József ev. ref. 6 éves. Tacsovesik Erzsébet g. kath. 18 éves.

* **Hogy kell olcsón házat építeni.** Biczó Gyula ismert kitünő építészhez azzal állított be tegnap egy munkás, — hogy két zsák cement szükséges egyik

felvállalt ház építésénél. Biczó átadta a munkásnak, később azonban gyanakodni kezdett s bérkocsira ülve, sietve utána hajtatott. Így történt, hogy épen abban a pillanatban érte utól az embert, mikor az a két zsák cementet Csillag-utca 1. szám alatti telkére bevitte, hol saját magának épít házat. Ilyen módon szerevezve be az anyagokat, természetesen nem sokba jönne a házépítés, jelen esetben azonban drága lesz az a cement mégis, mert Biczó jelentést tett a rendőrségen.

* **Cseléd fufang.** Megunta a szolgálatot Piheni Erzsébet s szabadulni szeretett volna tőle. Csak hogy a dolog nem ment könnyen, mert Erzsébet egész évre szegődött. Ő aztán fufanggal segített a dolgon. Levelet irt egyszerűen Tasi Istvánné komaasszonyának Diószegre, hogy táviratozzon neki onnan, hogy az anyja meghalt. Tasi Istvánné szívesen teljesítette ezt a csekély kérést. Megérkezett a sürgöny Piheni Erzsébetnek s nosza lett sirás és fogaknak csikorgása. Persze rögtön szabadságot kapott Erzsébet, hogy a temetésre menjen. Azonban napok jöttek, napok multak, de a leány csak nem állott vissza a szolgálatba. Gazdája erre jelentést tett a rendőrségen, ahol kiderült, hogy Erzsébetnek édesanyja — hál Istennek — viruló egészségnek örvend s az egész halálhír csak fufang volt. Ennek következtében Tasi Mihályné komaasszonyt bűnpártolás miatt fogják megbüntetni, Piheni Erzsébet pedig a rendőrség börtönében fogja az utazás fáradalmait kipihenni, ha 32 korona büntetéspénzt le nem fizet.

* **Talált csontvázak.** Piros József tímár mester Teleki-u. 28 számú házában udvarán építkezés alkalmával a kiásott földben emberi csontokat találtak. A munkások izgatottan ástak tovább, minek folytán egymásután kerültek elő a földből a régen eltemetett csontvázak. Az esetről értesített rendőrség csakhamar megjelent s megállapította, hogy azon a helyen régebben temető volt. A megbolygatott csontokat a róm. katolikus temetőben fogják ismét eltemetni.

* **Ujság nélkül** ma már művelt ember igazán nem élhet. Legyen a gazdának bármennyi a teendője, válságos belső és külső politikai események között még sem zárkozhatik el az ujságolvasás elől ő sem. Ily körülmények közt valóban nem is szükséges a magyar olvasóközönség figyelmét külön felhívni arra, hogy új évnegyed küszöbén állunk. Erre való tekintettel egyszerűen utalunk arra, hogy ma napilapjaink közt legfüggetlenebb, legszabadlelvűbb tagadhatatlanul a Pesti Hírlap. Jó politikával a legváltozatosabb tartalmat egyesíti, úgy hogy ma legtöbb olvasni valót ad lapjaink között. Egy napilap sem jelenik meg napról napra oly terjedelemben, mint a Pesti Hírlap (28—32 oldal); vasárnapi és ünnepi számai pedig egész kötetek. — S bár eszerint az olcsó előfizetési árért (negyedévre 7 kor., egy óra 2 kor. 40 fill.) legtöbbet ad, rendkívüli kedvezményül a karácsony előtti héten nagy képes naptárt is ajándékoz minden előfizetőjének. Azért hívjuk fel erre most a figyelmet, mert a Pesti Hírlap nagy képes naptárát 1904-re csak azok kapják meg, akik legalább július óta szakadatlanul előfizetői a lapnak. Hölgy-olvasóinak pedig kedvezményes áron küldi a Divat Szalon című, két hetenkint megjelenő divatujtságot, melyet elismerten igen praktikus szerkeszt Szabóné Nogáll Janka, a jeles írónő. A Pesti Hírlap előfizetői ezt a kitűnő divatlapot negyedévi 2 koronáért rendelhetik meg. Levelezőlapra kifejezett

óhajra mutatványszámokat is küld a Pesti Hírlap kiadóhivatala (Budapest, V., Váci-körút 78.)

* **Hauer mulató.** Az Angol királynő szép udvarán zajos, vig az élet: előkelő, nagy közönség tölti meg a kertet, mióta a Hauer mulató feltűnést keltő új műsora megkezdte hódítását. Szücs Laci józsi magyar mókái és dalai, a Dória kettős tánca, Hős Teréz éneke minden este nagy tetszést aratnak; a mit pedig a zene bohócok és a két tréfás erdművész mutatnak be, igazán világvárosias látványosság.

* **Ólmos bot.** Benyó Bálint és Ugrai Lajos nádudvari lakosok barátságosan beszélgettek a kocsmában. Sűrűn emlegették a régi jó világot, emellett azonban nem feledkeztek meg a pálinkás üvegről sem. Addig-addig iszogattak, míg teljesen lerészegedtek s a végén összevesztek. A veszekedés vége verekedés lett, melynek folyamán Benyó Bálint Ugrai Lajost a régi ólmos bot világa szerint úgy fejbe-vágta, hogy Ugrai Lajos majd a más-világra költözött ebből a sanyaru siralom völgyéből. Benyó Bálintot súlyos testisértés büntette miatt jelentette fel a rendőrség.

* **Ronda tejsarnok.** Veinstein Jakab hatvan utca 53. szám alatt levő tejsarnokában vizsgálatot tartott a rendőrség s ott a tej kezelése körül botrányos visszaélést és rondaságot tapasztalt. A rendőrség érzékeny büntetéssel fogja sújtani Veinstein Jakabot, azonkívül valószínűleg megvonják tőle az iparendélyt is.

* **Jó nevelés.** Bence József alsó-józsai lakos jelentést tett a csendőröknek, hogy szekrényéből valaki 104 koronát ellopott. A megindított vizsgálat alapján kiderült, hogy a tettes nem más, mint a károsult 11 éves fia. A gyerek azt vallotta, hogy a lopásra édes anyja biztatta fel.

* **Hűtlen barát.** Burai Sándor nap-számos átadta Márkus Pál barátjának az óráját, hogy 5 koronaért adja el. Márkus Pál el is árusította Vinderlies András zsidórusnak, de csak két koronát kapott érte, azonban ezt sem adta át Burainak, hanem elköltötte. Napok mulva vette csak észre Burai, hogy hányat ütött az óra s hűtlen barátját irtalom nélkül feljelentette a rendőrségen.

* **Betöréses lopás.** Horovitz Lajos nádudvari lakostól Ungvári János ugyanottani lakos hat darab tyukot lopott el mindössze. Azonban a tyukokat záros helyről, erőszak alkalmazásával lopta el Ungvári s így a büntetőtörvény minősítése szerint betöréses lopást követett el s a csendőrség is ilyen értelemben tett jelentést az ügyészségnek. Szegény Ungvári ha tudta volna, hogy mit követ el, bizonytalankodott volna magában a tyukhusra való vágyát.

* **Dr. Csabai Úy Kálmán** tudatja ismerőseivel, hogy a Karslbadi egészségtelen éghajlati viszonyok miatt haza érkezvén, orvosi gyakorlatát itthon folytatja.

x **Üres patent** dobozok 50 fillérjével kaphatók Jungreis Mari női divattermében.

x **Új szálloda Debrecenben.** Debrecen főterén, a Dréher söresarnok emeleti helyiségeit Márkus Jenő vendéglős modern szállodává alakította át. Az új szállodát a mely izléses berendezésével mindenkit meglep Központi szálloda címen május 31-ével adta át a forgalomnak. Márkus Jenő neve garancia arra, hogy az új

szállodában a közönség olcsó szobákhoz. fontos és előzékeny kiszolgáláshoz jut.

Az Arany Bika kávéházában ma este Magyar Testvérek zenekara játszik

A kormányválság.

— jun. 18.

A levegő puszkaporral van tele. A kormányválságról a legellentétebb híreket terjesztik.

A félhivatalos *Budapesti Tudósító* a következőket jelenti:

A kabinet alakítással megbízott Tisza István gróf ma délelőtt a képviselőházban hosszabb látogatást tett Apponyi Albert grófnál, a képviselőház elnökénél és később ugyancsak a képviselőházban Tallián Béla alelnökénél és az utóbbit felkérte arra, hogy ha Apponyi Albert gróf az elnökségről lemondana, az elnökséget vállalja el. Tallián Béla tekintettel családi viszonyaira, a melyek neki a fővárosban való állandó tartózkodást meg nem engednék, nem volt abban a helyzetben hogy a neki felajánlott méltóságot elfogadja. Majd Apponyi Albert gróf értekezett hosszasan Tallián Béla alelnökkel és közölte vele, hogy az elnökségről való lemondását irásban szándékozik neki átadni. Együttal felkérte, hogy az elnökség ügyeit az új elnök megválasztásáig vezesse. Tallián Béla kijelentette, hogy az alelnökök szolidaritásnak érzik ugyan magukat azzal az elnökkel, a kivel együtt választottak meg és ennél fogva ők is kénytelenek lesznek leköszönni, de azért kötelességüknek tartják, a ház ügyeit az új elnök megválasztásáig vezetni.

Tisza István gróf ezek után folytatta a kabinet megalakítását célzó látogatásait.

A *Neu Freie Presse* ama cikkét, mely Tisza István gróf állítólagos terveit és politikai irányát vázolja, némely budapesti lap *Fejérváry Géza* báró honvédelmi miniszter sugalmazására vezeti vissza. Ennek ellenében a leghatározottabban kijelenthetjük, hogy Fejérváry báró a sajtó képviselőivel egyáltalában nem érintkezett, annál kevésbé oly ügyben és oly irányban, mely kizárólag a kabinet alakításával megbízott Tisza István grófnak lehet feladata.

A kevésbé megbízható ellenzéki lapokban *riasztó hírek* jelennek meg Tisza István vállalkozásáról.

E szerint a gróf fáradozásának eredménye az, hogy *eddig Fejérváry Géza bárón kívül nincs egyetlen miniszter.*

Némely politikai körökben azt a felfogást terjesztik, hogy *ha Tisza István grófnak nem sikerül megalakítania a kabinetet, az esetre Wekerle kap a királytól megbízást.*

Wekerle remélhető miniszterelnökségének híre ezek szerint nagyon meglehezíti Tisza munkáját, mert *Wekerle miniszterelnökségét nemcsak a többség, de az ellenzék is örömmel fogadná.*

Nem érdektelen ezekben a lázas uapokban, hogyan ír egy ellenzéki utcai lap Tisza István gróf vállalkozásáról és e vállalkozás sikerülése lehetetlenségének okairól.

Ime a Magyar Esti Lap cikke:
Három körülmény gördít szinte legyőzhetlenné látszó akadályokat az ő kabinetalakításának útjába:

1. Az ellenszenv, melyet egyénisége kelt.

2. A régi gyűlölet a Tisza névvel szemben.

3. Annak a ténynek a felismerése, hogy mindjárt első nap azért nem beszélt engedményekről, mert elég merész és őnhitt volt a kabinetalakítási megbízást elvállalni, anélkül, hogy engedményekre kért vagy kapott volna felhatalmazást.

Tisza működésének első napját minden magyarátnál jobban megvilágítják a tények. Hosszu a sorozat: lásuk:

1. A volt kormány tagjai közel sem mennek Tiszához és a párt-klubot is elkerülik.

2. Gróf Apponyi Albert már levélben bejelentette, hogy lemond a Ház elnökségéről és egyelőre visszavonul a politikai életből. A válság alatt Budapestre sem jön.

3. A volt nemzeti pártiak határozottan Tisza ellen sorakoznak és különváltan tanácskoznak.

4. Gulner Gyula államtitkár lemondott és máris részvesz a volt nemzeti párt tanácskozásaiban.

5. A régi disszidensek szintén frontot csinálnak, külön értekeznek és körülbelül a régi nemzeti párt magatartását követik.

6. Egy új harmadik csoport alakult a kormánypárt u. n. inventáriumából, mely szintén felmondja a szolgálatot.

7. A néppárt kiadta a jelszót, hogy Tiszát mint ultraliberálist lehetetlenné kell tenni.

8. A függetlenségi párt ezzel ellentétben Tiszán a katonai reakció szolgáját látja és a legkiméletlenebb haragra készül ellene.

9. A kormány félhivatalos lapjának szerkesztője, Beksics Gusztáv lemondott.

10. Gróf Csáky Albin, a főrendiház elnöke a disszidens elemekhez csatlakozott és ezek tanácskozásaiban részt vett.

11. A kabinetnek, melynek tegnapelőtt Bécsben már négy tagja volt. (Tisza Fejérváry, Hieronymi, Cseh) most már csak két tagja van: Tisza és Fejérváry.

12. Gróf Andrássy Gyula a neki felajánlott miniszterséget nem fogadta el és kereken kijelentette, hogy sem ő, sem családjának egyetlen tagja, sem barátai közül senki sem vállalja tárcát az új kabinetben.

13. Wekerle Sándor a királyi puhítás dacára ragaszkodik ahhoz, hogy a pénzügyminiszterséget nem vállalja és sulyosítja a helyzetet az, hogy a tárcát végleg akkor utasította vissza, mikor Tisza terveit megismerte.

14. Hieronymi Károly és Berzeviczy Albert, akik feltételesen elfogadták volt a kereskedelmi, illetőleg a kultusztárcát, Wekerle visszavonulása folytán szintén visszaléptek.

15. Hódossy Imre, gróf Széchenyi Imre és gróf Zselénszky Róbert a nekik felajánlott tárcákat szintén visszautasították.

16. A legszűkebb baráti körben tartott konventikum ellene nyilatkozott annak a tervnek, hogy a Házat ex-lexben feloszlassák.

Lehetne a sorozatot még néhány ponttal megtoldani, de nem akarunk minden apróságra kiterjeszkedni. Már ebből a 16 pontból is kiderül, hogy Ti-

szta a tervezett egységet a kormánypártban nem tudja megcsinálni, hogy tekintélyes emberekből nem tud kabinetet összehozni és ma legfeljebb Kis Mikskából és Nagy Jancsikból állíthatna össze kabinetet, de az ilyen kormány mögött aligha volna többség, mert három csoportban is vonulnának ki a párttagok.

A tegnapi első nap eredménye tehát az, hogy Tisza vagy lemond a kabinetalakítás reményéről, vagy alakít egy harmadrendű kabinetet és miután ilyen számára a pártban nem talál többséget, a Házat azonnal ex-lexben is feloszlatja és igyekszik magának erőszakkal új többséget csinálni.

A hivatalos lap Széll lemondásáról.

A hivatalos lap mai száma jelenti a következőket:

Ő császári és apostoli királyi Fellege folyó évi június hó 16 án kelt legfelsőbb elhatározásával a magyar összes minisztériumnak hivatali lemondását, tett buzgó és kitűnő szolgálataiért teljes elismerésének nyilvánítása mellett, legkegyelmesebben elfogadni és egyszersmind meghagyni méltóztatott, hogy az egyes miniszterek hivatalos működésüket további legfelső elhatározásig folytassák.

Függetlenségi tanácskozása.

Budapest, június 18. A függetlenségi párt vezető emberei közül ma délután mintegy tizenötön bizalmas tanácskozást tartottak, melyen megbeszéltek a politikai helyzetet. A tanácskozáson résztvettek véleménye szerint *Tiszának nem sikerül kabinetet alakítani*, de ha sikerülne, az ellen a legelszántabb harcot folytatnák. Ugyanazon vélemény szerint egyedül egy kibontakozás volna lehetséges: *ha Wekerle nemzeti engedményekkel kabinetet alakítana*.

W e k e r l e.

Budapest, jun. 18. Wekerle Sándor ma a leghatározottabban kijelentette, hogy a *Tisza-kabinetbe nem lép be*.

Tisza István megbízása.

Budapest, június 18. Illetékes helyről szerzett értesülésem szerint Tisza István gróf akciója egyelőre *nem kabinet-összeállításra vonatkozik*, hanem csupán arra hogy *tájékozódást* szerezzen a *helyzet kibontakozásának lehetőségére* nézve. Miniszterjelölésekről tehát egyelőre csak kombinálni lehet. Az tény csupán, hogy Wekerle, Hieronymi, Berzeviczy ma kijelentették, hogy *nemzeti engedmények nélkül nem vállalnak tárcát*. Szivák Imrének igazságügyi tárcával megkínálásának híre eddig nem nyert hivatalos megerősítést.

Münnich Aurél kijelentette, hogy *Tisza holnap estig megalakítja a kormányt*. A válság 3 nap alatt eldől.

Tisza István a királynál.

Budapest, jun. 18. Tisza István gróf ma este Bécsbe utazott a királynak jelentést tenni. Fejérváry báró már délután Bécsbe utazott.

E G Y L E T.

Figyelmeztetés. A debreceni cipész-csizmadia munkások és kisiparosok szakegylete vezetősége minden további félreértés elkerülése céljából köztudomásra hozza, hogy miniszterileg jóváhagyott alapszabályokkal bíró szakegylet nem azonos a debreceni cipész-csizmadia munkások 11 es bizottsága néven működő szervezettel. Azzal egyletünk semmiféle összeköttetésben nincs. Továbbá bátorokdunk szakegyletünk táncestélyei megszüntetett vendéggörének b. figyelmét felhívni hogy az e hónap 20-án, az az szombaton tartandó tánc estélyünk nem a Koronában, hanem a Margit fürdő disztermében lesz. — Széplaky egyleti elnök, Rátkay Imre jegyző.

T Á V I R A T O K.

Szerbia új királya.

Belgrád, jun. 18. Vasárnap délelőttre várják I. Péter király bevonulását. A vidékről tömegesen jön fel a polgárság, hogy részt vegyen a bevonulás ünnepén.

Budapest, jun. 18. A Péter király elébe utazó küldöttséget a zimonyi vonattal ma reggel várták Budapestre. A 24 tagból álló küldöttség éjjel 11 óra 20 perckor érkezett meg az expressz vonattal és egy óra múlva folytatja útját Genf felé.

Pétervár, jun. 18. A hivatalos lap kommunikét közöl, a mely *Karagyevics Pétert elismeri Szerbia királyául* és kötelességévé teszi a *gyilkosok megbüntetését*.

A német birodalmi választások.

Berlin, június 18. Este fél 12 óráig 385 birodalomgyűlés választás eredménye volt ismeretes. A megválasztottak között van 83 centumpárti, 53 szociáldemokrata, 30 konzervatív, 14 lengyel, 6 birodalmi párti, 6 elzászi, 5 nemzeti szabadelvű. 4 párton kívüli, 2 parasztszövetségi 1 dán és 1 reformpárti. A pótválasztásban résztvesz 120 szociáldemokrata, 64 nemzeti szabadelvű, 36 konzervatív, 35 centumpárti, 24 szabadelvű néppárti, 15 birodalmi párti, 10 tagja a szabadelvű pártegyesületnek, 9 párton kívüli, nyolc német néppárti, 8 velf, 8 lengyel, 6 reformpárti 6 parasztszövetségi, 6 antisemita 4 elzászi és 1 tagja a mezőgazdák szövetségének.

Osztálysorsjáték.

Budapest, június 18. Az osztálysorsjáték mai húzásánál a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

10.000 koronát nyert: 71677.
5000 koronát nyert: 17262.
3000 koronát nyert: 70843.
2000 koronát nyert: 23615, 39701, 68329, 106981.
1000 koronát nyert: 51644.
500 koronát nyertek: 7047, 26573,
38035, 41198, 67438, 102609.

Gabona tőzsde.

Budapest, június 18. Buzakinálát mérsékelt vételkedv győnge. Lanyha irányzat mellett 10,000 métermázsa került forgalomba 10 fillérig olcsóbb áron. Egyébb gabonanemek elhanyagoltak. Idő: szép.

Buza októberre	7.40—41.
„ novemberre	0.00—00.
„ decemberre	0.00—00.
Rozs októberre	6.23—24.
„ októberre	0.00—00.
Zab októberre	5.41—42.
„ novemberre	0.00—00.
Tengeri 1904. májusra	6.27—28
Tengeri júliusra	6.32—33
„ aug.	5.21—22.

TÖRVÉNYKEZÉS

A feleség gyilkos.

A kir. törvényszék, mint esküdtbíró, tegnap délelőtt folytatta tárgyalását K. Tóth Sándor bűnyében.

A tárgyalás 9 órakor kezdődött. A délelőtti folyamán a vád és védbeszéd megvételét követően az esküdtek K. Tóth Sándort vétkesnek találták a szándékos emberölés bűntettében s ennek alapján a kir. törvényszék vádlottat 2 évi fegyházra ítélte.

K. Tóth Sándor az ítéletben megnyugodott ellenben Dr. Horváth István ügyész *semmisségi* panaszt jelentett be.

A tárgyalás délután fél 3 órakor ért véget.

A reform-ruha. Sovány, idegesen fészkelődő vénkisasszony libben a bíró elé.

A szaporaszavu hölgyet úgy ismerik a törvényszékben, mint a rossz pénzt.

Minden szomszédjával összeperel s mert a nyelvelést nem győzik vele, hát folyvást följelentgetik.

A bírót elfogja a düh, ha csak látja is. Mégis nyugodtan fog a kihallgatáshoz.

— Hány éves?

— Én? . . . Hát hány lennék? — haboz a hölgy.

— Igen, azt kérdeztem — szól már indulatosan a bíró.

— Hát . . . izé . . . 1859-ben születtem.

A bíró dühös, amiért az öreg kisasszony nem egyenesen feleli azt, hogy hány éves? Mérgesen az asztalra csap és rákiált:

— 1859-ben született és azóta nem volt ideje kiszámítani az évei számát?

Mindenki kacag a teremben s e derült hangulat közben mondja el a vádlott, hogy miért került megint a törvény elé. Vele egy folyosón lakik K. Mariska kávéházi kaszírő, aki szenvedélyesen biciklizik.

— És mi köze hozzá? — kérdi a bíró.

— Az, hogy mindig ott zörög el a vasparipájával az ablakom alatt.

— Ezért nevezte gyalázatosnak?

— Nemesak, hanem mert nem restell abban a bő bugyogóban elsétálni az ablakom mellett.

A bő bugyogó, ami a vénkisasszony szemérmét annyira sérti, az ugynevezett reformruha. De persze a felháborodás műfelháborodás. Tudja ezt a bíró.

A vádlott sorra sért mindenkit a házban, melyben lakik s most K. Mariskába kötött bele.

Épp ezért a bíró kissé szigorú mértékkel mért: 100 korona pénzbüntetésre, esetleg tíz napi fegyházra ítélte a perlekedő hölgyet.

Regénycsarnok.

A tejtestvér.

Első rész.

(Folytatás.)

A mennyire a koromsötét éjben tájékozódni lehetett, Villemier homályosan megtudta különböztetni Malpertius hegyes tetőt és tornyocskáit. A lakóház sötét homlokzata, melynek sötétségét csak helyiely közel bontotta meg a fénypont, a tó partjára nézett.

A tó szélpaskolta hullámai nagyokat locsantak. Máskülönből kísérői nem sok időt engedtek neki arra, hogy a vidék helyrajzát behatóan tanulmányozza hanem lesegítették a lóról egy öt lépéső foku pitvar bejáratánál és s mint megdermedt lábai n földet érintették, kinyitott az ajtó és egy nőcseléd — kis gyertyavéggel a kezében — odaszólt hozzájuk.

— Ön az, Louëssart uram?

Az ilyettéknépen megszólított férfi igenlő válaszából az orvos megtudta, hogy a fehérszakálu öreg senki más, mint Joël de Louëssarr, Malpertius tulajdonosa. Ez viszont, miután bevezette az orvos egy földszintes szobába, helyénvalónak találta, hogy az eddig elmulasztott bemutatkozást pótolja.

— Doktor ur, — mondá tehát, mielőtt a társa levetette vállairól a kecskebőr bundát, — a beteg, kit ön kezelni fog, Louëssart asszony, Germain fiam felesége és, ime ez Bonnay Dávid ur, az asszonyka apja.

Villemier gyors pillantást vetett mindkét házi gazdájára. A fiatalabbik közel volt az ötvenhez. Mindketten bordázot bársony zekét viseltek, és pöffeszkedő gögőt és lenező udvariasságot tanusítottak vele szemben.

— Jól van gondolta magában a doktor. — Most jutottam csak az igazi hétszilvafás nemeselek közzé. Egyikök, ha nem csalódom, valami nemességet nyert üveggyáros ivadéka. Most már értem, mért oly metsző a hangjuk és mért olyan fenhéjázó a magatartásuk! De ha ők azt hiszik, hogy nekem imponálnak nagyuri nagyuri fenhéjázásukkal, akkor nagyon csalódnak és majd megmutatom nekik én is, hogy miféle fából faragtak engem.

A cseléd ezalatt behozott egy tál borlevest és poharakat rakott eléjük.

— Itt hagyom önt Bonnay ur társaságában, — szól most Louëssart. — En felmegyek, megnézem, mennyire vannak. Igyék addig egy pohár forró bort, ez majd kissé helyrehozza.

A doktor be se várta, hogy még egyszerre kínálják; színültig teletöltötte a poharat a párolgó nedűvel, melyből étvagyatterjesztő fahéjillat szállt szerte. A tűzhelyhez háttal fordulva, két-három kortyval lassan felhőrpintette a kellemes itelt, mit sem törődve Bonnay urral, kihez csupán egy rövid kérdést intézett a beteg testalkata kora és anyaság idejében folytatott életmódjára vonatkozólag. Öt perccel később újra belépet Louëssart ur égő fáklyával a kezében.

— Kérem doktor ur, jöjjön velem, — sutogtta aggodalmas arc kifejezéssel. — Nincs veszteni való időnk.

Bonnay ur követte őket és mindhárman felmentek a toronyba vezető csigalépcsőn az első emeletre, a hol egy középtermű, alig harmincévesnek látszó férfi fogadta őket a betegszoba küszöbén. Barna, szikár, karesu és jól meg-

termett, bajuszos, császárszakállas férfi volt, kinek minden mozdulatán meglátást, hogy katonaviselt ember.

(Folyt. köv.)

Pályázati hirdetmény.

A debreceni ev. ref. főiskola tiszadai ingatlanán 4328 kor. 84 fillér előirányzattal, a debreceni Széchenyi-utcai 27. számú házában pedig 1085 kor. előirányzattal különféle épület- és kutjavításokat, (kőműves, ács és bádogos munkákat) utóbbi helyen jóvizű kut készíttetését is elrendelte; e munkálatokra most ajánlati pályázatot hirdet június 25. déli határidővel. A költségelirányzat megtekinthető s egyéb feltételek megtudhatók a főiskolai háznagyi hivatalban a hivatalos órák alatt. A főiskolai gazdasági tanács építési bizottsága a beadott ajánlatok közül az összegre való tekintet nélkül szabadon választhat.

Főiskolai háznagyi hivatal.

Horváth András

szoba- és templomfestő.

Debreczen, Piac-utca 21. sz. alatt.

(A Tisza-palota átellenében.)

Elvállal mindenféle szobafestéseket, tapetirozásokat, templomok festését, oltárok és szószékek aranyozását művészies kivitelben.

4610. számhoz.

1903.

HIRDETMÉNY.

Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága a folyó év május hó 15 én kelt 27—3574 sz. határozatával a vármegye törvényhatósági utházolatára — az 1904—1909 években szükséges fentartási kavics beszerzésének vállalati uton beszerzését határozta el.

A fent említett szállítás biztosítása céljából az 1903 évi július hó 20-ik napjának d. e. 10 órájára a vármegye alispánjának hivatalos helyiségében tartandó zárt ajánlati verseny tárgyalás hirdetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak hogy a fentebbi szállítás végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlatukat az utvonalonként szabályszerűen egybe átirott elosztási kimutatásokkal és minta kövekkel együtt a kitűzött nap d. e. 9 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel később érkeztettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlatokhoz az általános feltételekben előirt ajánlati költségvetés végösszege 5 százalékának megfelelő bánatpénznek az állam pénztáránál adó hivatalok, vámhivatalok, só hivatalok stb. történt letételét igazoló pénztári nyugta csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó elvesztési kimutatások és részletes feltételek a nevezett m. kir. állam építészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Debreczen 1903 június hó 16-án.

Rásó Gyula.

kir. tanácsos alispán

Kiadó üzlethelyiség.

Piacz-utca 65. sz.
alatt egy üzlethe-
lyiség berendezés-
sel együtt azonnal
kiadó.

Ertekezhetni lehet
Dospoly János utóda cégnél.

Uri lakás kerestetik.

4 szoba, előszoba és mel-
lékhelyiségek, augusztus
1-re vagy előbbre. A la-
kás utcái — lakosztály
legyen.

Bővebben a **Kiadóhivatalban.**

4086
1903. tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreceni kir. tszék. mint tkvi hatóság közlirre teszi, hogy a Debreceni Első Takarékpénztár és Falk T. A és fiai cég végrehajtónak Gyalai István özv. Gyalai Istvánné Papp András és neje Gyalai Zsuzsanna és Papp István ellen folytatott végrehajtási ügyében 70 korona és 130 korona és 55 korona és jkai behajtása iránt a debreceni 769 sz. tjkyben A 183 a hrsz. alatt felvett házas telekre 720 korona, és debreceni pusztá banki 49 sz. tjkyben A 7 590 és 591 hrsz. felvettkaszálóra 798 korona becsárban a végrehajtási árverés elrendeltetvén, annak foganatosítására határidőtül az **1903 évi július hó 16-ik napjának délután 3 óráját** a debreceni kir. tszék árverési termében kitzúte.

Kikiáltási ár a becsár azonban az árverésre kített ingatlan szükség esetén a kikiáltási áron alól is elfogadatni.

Az árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási árnak 10 %-át készpénzben vagy óvadék képes értékpapirban letenni, avagy az 1881 LX. t-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt a kiküldöttnek átadni.

Az árverési feltételek, a hivatalos órák alatt a kir. tszék. mint tkvi hatóságnál B.-Ujváros és Sámson községek előjáróságainál Debrecen város rendőrségénél tekinthetők meg.

A kir. tszék. mint tkvi hatóságnál.

Debrecen 1903. április hó 8-án.

Hegedűs,
kir. tszéki. bír.

Kerti fecskendőt, uthengert, lóczát, asztalt; Kert- és sirrácsokat, sirkereszteket

természetben megtekinthető
MODERN minták után leg-
o o jutányosabban készít o o

Vasöntöde és Géplakatosság

— Péterfia végén, a hadházi utcában. —
Ugyanott a legtokéletebb

kutszivatt yuk

és minden építkezési vastárgyak
olcsó gyári áron kaphatók!

4670.
1903.

HIRDETMÉNY.

Az 1903 évi június hó 16-án kelt 4670 számú rendelettemmel a Debrecen — Tokaji törvényhatósági ut 35.9—37.2 és Nagykálló-Polgári törvényhatósági ut 2. 46—434 kilométer szakasz Cyklops kőburkolattal kiépítését 70755 korona 20 fillér összeg erejéig engedélyeztem.

A fentemlített munkálat kivitelének biztosítása céljából az 1903 évi július hó 6-ik napjának 10 órájára az alispáni hivatalos helyiségben tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak hogy a fentebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlatokat (az ajánlati költségvetéssel együtt) a kitzúzott nap 9 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előirt. az engedélyezett költségösszege (illetve az ajánlati költségvetés végösszege) 5%-ának megfelelő bánatpénz (vagy a bánatpénznek az állampénztárnál) adóhivatalok, vámhivatalok, sóhivatalok stb, (történet letételét igazoló pénztári nyugta) esatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponkint megtekinthetők.

Debrecen, 1903 június 16.

Rásó Gyula.

kir. tanácsos alispán.

Becses figyelmükben ajánlom a kert tulajdonosoknak és virág kedvelőknek

miután most kiültetési idejevan a dusan berendezett virág telepemet, a hol mindenféle virágzó és szőnyeg növények szépek és erőteljesek nagy mennyiségben olesó árban kaphatók, mind a mellett, hogy rosz telünk volt.

Szállítást megkezdtem és megrendeléseket azonnal teljesítem, kiváló tisztelettel . .

Paczelt János.

Magy. kir. államvasutak,

76738—903 szám.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak összes állomásai a könyvek hírlapok és folyóiratok elárúsítási jogának 1904 évi január hó 1-től számintandó öt évre való bérbeadására ezennel nyilvános pályázatot hirdetünk.

Felhívjuk a pályázni szándékozókat, hogy egy koronás bélyeggel ellátott és lepecsételt ajánlataikat: „Ajánlat 76738/903 számhoz” czimzéssel ellátva 1903 évi július hó 31-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak igazgatóságának A I vezértitkárságának szakosztályához (Budapest VI. Ardrassy ut 73. l. em.) nyujtsák be avagy postán küldjék be.

Bánatpénzül az ajánlott évi bérösszeg 5 százaléka készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb f. évi július hó 30-án déli 12 óráig a m. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál letétbe helyezendő. Az ajánlatban ennek megtörténtét meg kell említeni.

Az elkésve beérkezett vagy a bánatpénz nélkül beadott ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A „bérleti feltételek” a pályázati határidőig naponként a hivatalos órák alatt az A I. vezértitkársági szakosztálynál megtekinthetők esetleg kívánatra posta útján is megküldetnek.

Csak magyar nyelven írott ajánlatok fogadhatnak el.

Budapest, 1903 évi június hó.

A m. kir. államvasutak igazgatósága.
(Utánnomás nem díjazatik.)

A fürdő saisonra!

Szines, ivoir és fehér

Levélpapírok és Kártyák

(Billet de Correspondence.)

Modern és könyomatu

— dombornyomásu névjegyek —

nagyválasztékban és olesó árakban

Mihály Sámuel

Papirkereskedésében
Debrecen, Főter 30 szám.

Olaj és aquarell festék, festővászon, ecsetek, alapozott fa- és papirmaché, festőtáblák és egyéb különlegességek raktára.